

Årsberetning 2023

FOR SENIORNETT

Årsberetning for Seniornett 2023

Innhold

Samfunnsoppdraget vårt.....	3
Innledning	3
Seniornetts hovedstyre	3
Landsmøte.....	4
Driften av Seniornett	4
Ansatte.....	4
Sekretariatet.....	4
Økonomi	5
I: Økt medlemsaktivitet – nå ut til flere	5
Medlemstall	5
Antall medlemmer i Seniornett.....	5
Annonser.....	6
Datahjelpen	6
Antall innkomne telefoner til datahjelpen	6
Datahjelp 2023 (fram til oktober/november):.....	7
Digital festival.....	7
Elektronisk nyhetsbrev medlemmer	7
Seniornett Magasinet	8
II: Forsterke organisasjonen	8
Lokale foreninger	8
Aktivitet i foreningene	9
De mest populære aktivitetene blant foreningene.....	9
Sekretariatet på besøk hos foreninger.....	11
Elektronisk nyhetsbrev lokalforeninger.....	11
Prosjekter	11
Datastuer	11
Nøkkeltall datastueprosjektet.....	11
Ansatte.....	12
Datastuene med flest deltagere på kurs	12
Evalueringsseminar i Oslo	12
Evaluering gjennomført av Norstat	13
Videre finansiering.....	13

Stiftelsen Dam	13
Digital helse.....	13
Factsplat – startside	13
Gjensidigestiftelsen - «Regionale veiledersamlinger»	14
Forskningsrådet.....	14
H2H Care	14
To Switch	15
Nordisk prosjekt	15
Voksenopplæring	15
III: Påvirke omverdenen.....	15
Påvirkningsarbeid i forbindelse med statsbudsjettet.....	16
Besøk av politiker	16
Synlighetsutvalg.....	16
Handlingsplan for økt inkludering i et digitalt samfunn.....	17
Samarbeidsforum	17
Leserbrev.....	17
Høringer.....	17
Arendalsuka.....	17
Møter og kontakter.....	17
Seniornett i et helseperspektiv	18

Samfunnsoppdraget vårt

Seniornett er en frivillig og ideell medlemsorganisasjon som arbeider for digital inkludering av seniorer. Seniornett vil skape arenaer der seniorer kan skaffe seg digitale kunnskaper og ferdigheter. Seniornett er landsomfattende og basert på lokale foreninger og en nettforening.

Seniornett har adresse og sekretariat i Oslo.

Innledning

Seniornett hadde ved utgangen av året 9502 medlemmer etter at 1634 nye medlemmer hadde kommet til. Vi nærmer oss 10000 medlemmer. Videre: Vi fikk siste år 4142 henvendelser via telefon om datahjelp. Våre over 200 foreninger rapporterte inn hele 43315 seniorer som deltok på ulike aktiviteter i 2023. Den største aktiviteten er medlemsmøter, som samlet 15873 deltakere. Tallene baserer seg på rapportering fra 124 foreninger.

Er det noen som tviler på behovet for Seniornett?

Seniornett står på, med begrensede ressurser. For andre år på rad ble vårt offentlige tilskudd redusert. Det skjer paradoksalt samtidig med at regjeringen siste år presenterte en egen Handlingsplan for digital inkludering, der seniorer framheves som den viktigste gruppen å inkludere. Flere hundre tusen eldre mangler fortsatt nødvendig digital kompetanse for å fungere optimalt i hverdagen.

Det er ingen tvil om at Seniornett trengs!

Seniornetts landsmøte i mai siste år valgte et nytt styre som vil arbeide aktivt for å styrke alle ledd i organisasjonen. For å klare det, trengs både menneskelige og økonomiske ressurser. Vår lille administrasjon gjør en innsats det står respekt av. Hundrevis av frivillige står på med «bare» gleden av å bidra og gleden av å lære selv som lønn.

Du trenger seniornett, og Seniornett trenger deg.

Velkommen til å lese denne fylldige årsberetningen for 2023.

På vegne av styret i Seniornett

Sturla Bjerkaker

styreleder

Seniornetts hovedstyre

Seniornetts hovedstyre fram til landsmøtet i mai av styreleder Karin Moe Røisland, Nesodden, nestleder Sturla Bjerkaker, Oslo, Siri Mollatt, Bærum, Steinar Simonsen, Oslo, Odd Magne Eide, Sandane, Gunvor Holst, Tromsø, Kari Engen, Trondheim og Tore Vimme, Arendal. Styret ble valgt på landsmøte i oktober 2021.

Nytt styret ble valgt på landsmøtet i mai 2023. Det nye styret består av Sturla Bjerkaker, Oslo, styreleder, Trine Christensen, Frogn, nestleder, styremedlemmer Siri Mollatt, Bærum, Odd Magne Eide, Sandane, Gunvor Holst, Tromsø, Tore Vimme, Arendal, Kari Engen, Trondheim og Erling Wang, Kolbotn.

Pia Boholm har representert de ansatte i styret i 2023.

Styret har avholdt fem styremøter og behandlet 47 saker.

Alle styrets protokoller er offentlige og publiseres på nettsiden seniornett.no når de er godkjent av styret.

Landsmøte

Seniornetts landsmøte ble avholdt på Quality hotel River Station i Drammen 4. og 5. mai 2023.

Det var 118 personer til stede på landsmøte første dag, 101 var delegater som hadde 120 stemmer. 50 lokalforeninger var til stede.

Andre dag var det 106 personer til stede, det var 108 delegater som hadde 123 stemmer. 49 lokalforeninger var til stede.

Blant hovedsakene på landsmøtet var revisjon av vedtektene, slik at alle lokale foreninger av Seniornett skal ha et styre bestående av minst tre personer og ha egne vedtekter. Lokalforeningene har frist til 2027 med å oppfylle kravene.

Videre ble kategorien ikke-betalende medlemmer avskaffet, og medlemskontingenten ble satt opp fra 370 kroner til 400 kroner, der 225 kroner går til sekretariatet, mens 175 kroner går til lokalforeningen.

Landsmøtet ble innledet med et seminar om hvordan bli en god veileder i digitale helsetjenester. Blant de som deltok var statssekretær Ellen Rønning-Arnesen fra Helse- og omsorgsdepartementet, fagdirektør Kristoffer Hochnowski i Vestre Viken helseforetak, avdelingssjef Anne Lise Kristensen, Vestre Viken helseforetak, samt rådgiver Joop Cuppen, Seniornett.

Seminaret om digitale helsetjenester var støttet av Stiftelsen Dam med 250 000 kroner.

Driften av Seniornett

Ansatte

Seniornett har i 2023 hatt 4,63 faste stillinger fordelt på seks ansatte, samt 1 ansatt i midlertidig 100 prosent stilling, tilknyttet Datastueprosjektet.

1 ansatt gikk av med uførepensjon i 2023, men er reansatt i 0,13 prosent stilling med ansvar for rapportering av voksenopplæringsmidler.

Det er fire kvinner og tre menn ansatt i Seniornett, inkludert en midlertidig ansatt.

Langtidsmeldt sykefravær var på tre prosent i 2023.

Sekretariatet

Sekretariatet i Seniornett holder til i Dronningens gate 6 i Oslo sentrum. Lokalene inneholder kontor, kjøkken, spiserom samt et kombinert kurs- og møterom.

I lokalene er det plass til frivillige som bidrar med datahjelp eller lager Seniornett magasinet.

Økonomi

Regnskapet viser at inntektene i 2023 var på 9,8 millioner kroner, en økning på 200 000 kroner fra 2022.

Av dette utgjør 2,39 millioner kroner inntekt fra Datastue-prosjektet, og 1 million kroner andre prosjekter.

Seniornett fikk i utgangspunktet 3,48 millioner kroner i ordinær driftstøtte over statsbudsjett fra Kommunal- og distriktdepartementet, en nedgang på 70 000 fra 2022. På slutten av året ble tilskuddet økt med 74 000 kroner grunnet en ekstraordinær prisjustering, slik at samlet tilskudd i 2023 ble 3,554 millioner kroner.

Inntekt fra medlemskontingent utgjør 2 millioner.

Driftskostnadene i 2023 var på 10,29 millioner kroner, mot 9,78 millioner kroner i 2022. Det har vært færre ansatte og reduserte lønnskostnader, men også økte kostnader knyttet til prosjekter. I tillegg til dette har det også vært en ekstraordinær generell prisøkning i 2023.

Hovedstyret vedtok et budsjett for 2023 i balanse. Det har i 2023 vært en prisøkning over det forventede. Dette har medvirket til at Seniornett fikk et underskudd på 343 958 kroner, mot et underskudd på 227 480 kroner i 2022.

I: Økt medlemsaktivitet – nå ut til flere

Seniornetts handlingsplan ble vedtatt av landsmøtet i 2021 og gjelder fram til 2025. I Handlingsplanen er det tre hovedsatsninger; Økt medlemsaktivitet, forsterke organisasjonen og påvirke omverdenen.

Hovedmålet for økt medlemsaktivitet er å øke antall medlemmer til 15 000 i 2025. I 2022 var første året med medlemsvekst etter pandemien.

Økt medlemsaktivitet og flere aktive lokalforeninger har vært hovedfokus for styret i Seniornett i 2023.

Medlemstall

Ved utgangen av 2023 viste medlemstallet en netto tilvekst på 323 medlemmer. Det er andre året på rad at vi har økt antall medlemmer. Fortsatt ligger medlemstallet en del etter målet i handlingsplanen, men pilene peker i riktig retning.

Vi måler medlemstall ved utgangen av året. I løpet av et kalenderår skjer det store endringer i medlemstallene. Etter utsendt medlemskontingent, og purring, blir medlemmer som ikke betaler kontingenten meldt ut av Seniornett. Tallet har ligget på rundt 600 utmeldinger i forbindelse med kontingent-utsendelsen. I tillegg blir adresselister vasket mot Folkeregisteret en gang i året. Da fanger vi opp medlemmer som har gått bort, slik at vi ikke sender ut kontingent til døde medlemmer. I 2023 hadde vi meldt inn 1 634 nye medlemmer, mens 1 311 medlemmer ble meldt ut.

Antall medlemmer i Seniornett

2023	2022	2021
9 502	9 179	8 884

Den viktigste grunnen til at folk melder seg inn i Seniornett er at de får kjennskap til organisasjonen. Men stram økonomi gjør at Seniornett ikke har prioritert vervekampanje i 2023. Verve medlemmer har likevel vært et hovedfokus. Det ble blant annet trykket opp ny vervebrosjyre som distribueres kostnadsfritt til lokalforeningene. Digital festival hadde tema «Ny på nett», og lokalforeningene ble oppfordret til å arrangere kurs og møter med tema, rettet mot eldre som ikke var medlem i Seniornett.

Annonser

Seniornett annonserte i bladet Vi over 60 med en kvart side i utgave 9, 10, 11 og 12 i 2023. Budskapet var at medlemmer i Seniornett får gratis datahjelp. Det er vanskelig å lese ut fra utgivelsene av magasinet om annonsen hadde en effekt på antall medlemmer, men generelt betyr kjennskap og kunnskap også flere medlemmer, og vi har en netto medlemsvekst.

I tillegg annonserte vi Datastue-prosjektet i bladet Pensjonisten gjennom hele året. 12 prosent av deltakerne på Datastue-prosjektet meldte seg inn i Seniornett, 28 prosent av deltakerne var allerede medlem, viser en undersøkelse fra Norstat.

Datahjelpen

Et viktig medlemstilbud er tilbudet om datahjelp. Dette er inkludert i medlemskontingenten. Datahjelp er en telefontjeneste som er åpen fem dager i uken, i kontorets åpningstid, fra klokken 9 til 15.30. Datahjelp-telefonen er bemannet med frivillige. Det har vært 17 frivillige tilknyttet datahjelpen i 2023. Noen har en fast dag i uken, noen en halv dag hver annen uke, noen er på datahjelpen noen timer på formiddagen, mens noen logger seg på og hjelper til når de har anledning.

Antall innkomne telefoner til datahjelpen

År	2022	2023
Jan	548	470
Feb	396	454
Mar	472	505
Apr	375	256
Mai	380	333
Juni	339	328
Juli	190	186
Aug	249	323
Sept	379	289
Okt	410	389
Nov	355	367
Des	280	242
	4373	4142

Av tallene kan vi se en liten nedgang i henvendelser til datahjelpen. Vi vet ikke eksakt årsaken til nedgangen. Generelt har flere seniorer problemer med PC, enn med smarttelefon og nettbrett. PC-bruken synker, noe som kan forklare den lille nedgangen. I 2022 var det 1224 henvendelser om hjelp med PC/Mac. I 2023 var tallet, fram til november, 866 henvendelser.

Seniornett byttet medlemsregister i oktober/november 2023. Det er i medlemsregisteret vi loggfører hvilken datahjelp medlemmer har fått. Fram til bytte av medlemsregister var dette hva medlemmene trengte hjelp til på datahjelp-telefonen (tallene er på overordnet nivå):

Datahjelp 2023 (fram til oktober/november):

PC/MAC	866
Epost	717
Nettsteder/Programmer	320
Mobil/Nettbrett	263
Utstyr	259
Office	228
Passord/Pålogging	121
Rådgivning	109
Sikkerhet	104
Andre henvendelser	104

Digital festival

Tema for årets Digital festival var «Ny på nett». Å være ny på nett kan være overveldende for de fleste, men heldigvis er det mange foreninger og veiledere som gir en hjelpende hånd. Årets tema til digital festival var «Ny på nett» og appellerte godt til nye og ferske digitale seniorer. Dette var en ypperlig anledning til å verve nye medlemmer som ønsker å komme i gang med data og smarttelefon. Flere foreninger brukte også temaet som en mulighet til å repetere ferdigheter som kanskje har gått i glemmeboka for de som har vært digitale lenge.

Vi samlet materiale foreningene kunne bruke til å arrangere kurs, presentasjoner og arrangementer i grunnleggende digitale ferdigheter og fremhevet spesielt kunnskap om digitale helsetjenester og generell bruk av smarttelefon.

Factsplat ble også introdusert i flere foreninger som en inngangsport til internett for ferske digitale seniorer.

Elektronisk nyhetsbrev til medlemmer

Hver fredag sender Seniornett ut et elektronisk nyhetsbrev til alle medlemmer i Seniornett. I 2023 sendte vi ut 47 nyhetsbrev. Hvert nyhetsbrev har fra tre til fem artikler. Åpningsraten på nyhetsbrevet er mellom 85 til 70 prosent, med et gjennomsnitt på 77 prosent.

Alle artiklene i nyhetsbrevet publiseres på Seniornetts nettside, slik at de er søkbare. Artiklene bidrar også til at nettstedet seniornett.no har flere aktuelle og relevante artikler.

Seniornett Magasinet

Seniornett Magasinet er et papir-magasin som sendes hjem til alle medlemmer. I tillegg sender vi tre magasiner til alle folkebibliotekene i Norge. På grunn av stram økonomi, som blant annet skyldes kutt i statsstøtten til Seniornett, besluttet styret i forbindelse med budsjett-behandlingen for 2023 å redusere antall utgivelser fra tre til to ganger i året.

Magasinet kom med en utgave i mai og en utgave i oktober. Opplaget var på 15 000 eksemplarer.

Magasinet lages helt og fullt av frivillige seniorer, som legger ned betydelig arbeid i at språket skal være så enkelt som mulig, og uten datatekniske ord.

Siri Kessel var redaktør for utgave 1 i 2023. Annette Hannestad var redaktør for nummer 2 i 2023. Generalsekretær Kristin Ruud er ansvarlig redaktør.

II: Forsterke organisasjonen

Lokale foreninger

I 2023 har administrasjonen hatt mye fokus på kommunikasjon med foreningene. Det var 242 foreninger i starten av 2023. I januar ble det sendt ut et spørreskjema til samtlige foreninger. I skjemaet etterspurte vi kontaktinformasjon på kontaktpersoner, informasjon om styremedlemmer, nettstedredaktør, organisasjon- og kontonummer og aktivitet. Det ble fort klart for oss at vi hadde en stor utfordring med utdatert kontaktinformasjon da kun 64 foreninger besvarte den elektroniske utsendelsen.

I en ringerunde til de som ikke hadde besvart spørreskjemaet i mars 2023, ble totalt 125 foreninger kontaktet. Vi fikk bekreftet at situasjonen i mange lokalforeninger var slik vi hadde grunn til å frykte. Dette var også bakgrunnen for at det ble søkt midler fra Gjensidigestiftelsen, slik at vi fikk bedret kontakten med våre lokale foreninger etter pandemien.

I løpet av 2023 og prosjektet «Regionale veilederseminarer», som er finansiert av Gjensidigestiftelsen, har vi klart å hente inn nye ressurspersoner i flere foreninger som var i ferd med å gå i oppløsning eller manglet ressurser.

14 foreninger ble lagt ned i 2023. Dette gjaldt Bangsund, Florø, Nordre Land, Bukta Dataklubb, Danckert Krohn, Søgne, Nittedal Seniornett, Korgen, Holmestrand, Luster, Salem, Hornindal, Skiptvet og Sagene Dataklubb. Årsaken til at disse ble lagt ned var manglende medlemmer og aktivitet eller ingen som ville overta vervet som leder eller kontaktperson, med unntak av Korgen, som etter kommunesammenslåingen med Hemnes ikke ble fjernet formelt. Ved utgangen av 2023 var det 234 lokale foreninger i Seniornett.

Vi får mye positiv tilbakemelding på arbeidet med å etterspørre oppdatert kontaktinformasjon og oppfølging av våre lokale foreninger. Samtlige foreninger vi har kontaktet ønsker å ha en forening til stede i sitt nærmiljø, men opplever manglende ressurser som den største terskelen for å drive foreningen videre. Noen foreninger har fått ny giv gjennom prosjektet med midler fra Gjensidigestiftelsen, men flere foreninger etterlyser gode samarbeidspartnere utover Seniornett og enkelte gir uttrykk for at de har et ønske om hjelp fra kommunen, næringslivet og andre organisasjoner.

Seks nye foreninger ble etablert i 2023. Det var Sula, Hemsedal, Voss, Aurland, Løten og Fredrikstad, og flere foreninger ble reaktivert.

Aktivitet i foreningene

Administrasjonen erfarer at det foregår mye mer aktivitet i foreningene enn studierapportering (voksenopplæringsmidler) og Datastue-kurs.

I februar 2024 ble de lokale foreningene bedt om å rapportere hvilken aktivitet de hadde i 2023. Gjennom et enkelt skjema etterspurte administrasjonen informasjon om hvilken aktivitet foreningene organiserer og hvor mange deltagere som deltok på aktivitetene. Vi fikk 124 elektroniske svar, noe som er nær en fordobling i antall foreninger som responderer, i forhold til februar 2023!

De mest populære aktivitetene blant foreningene

En-til-en-veiledning (drop-in)	80 foreninger
Medlemsmøter/Temamøter	79 foreninger
Kurs	48 foreninger
Veilederkurs eller intern opplæring	41 foreninger
Datakafé	39 foreninger
Foredrag	36 foreninger
Datastuer	32 foreninger
Annet	25 foreninger

Den aktiviteten flest foreninger rapporterer at de tilbyr er en-til-en-veiledning (drop-in). Mange foreninger rapporterer også at de tilbyr medlemsmøter/temamøter.

Innenfor «Annet» har foreninger beskrevet aktiviteter som presentasjoner og møter hos andre foreninger, klubber og lag, stand, diverse åpen dag, digital festival, hjelp hjemme, diverse arrangementer på biblioteker, heldagsseminarer, kampanjer, sommer- og juleavslutninger, samarbeid med andre aktører, deltagelse på konferanser, regionale møter i Seniornett.

Om vi ser på hvilken aktivitet foreninger gjennomfører flest ganger, er en-til-en-veiledning (drop-in) gjennomført flest ganger, 2 026 ganger. En-til-en-veiledning gir personlig opplæring og hjelp til deltager og er ofte etterspurt at mange seniorer. Deretter er det et lite hopp til medlemsmøter/temamøter og datakafé.

Aktivitet	Antall ganger gjennomført
En-til-en veiledning (drop-in)	2 026

Medlemsmøter/temamøter	984
Datakafé	761
Kurs	542
Veilederkurs/Intern opplæring	215
Datastue	209
Foredrag	114

Blant deltagere er det mest populært å delta på medlemsmøter/temamøter og en-til-en-veiledning. Mange får også en-til-en-veiledning etter eller i sammenheng med å delta på medlemsmøte/temamøte.

At medlemsmøter/temamøter er et populært tilbud å delta på understreker viktigheten av det sosiale aspektet ved opplæring. Å delta på temamøter gir en plattform for å diskutere og ta opp relevante saker, samtidig som det fremmer samarbeid og fellesskap blant deltagerne. Totalt har de 124 foreningene rapportert inn 43 315 seniorer som har deltatt på aktiviteter i 2023.

Aktivitet	Antall deltagere
Medlemsmøter/temamøter	15 873
En-til-en veiledning (drop-in)	10 921
Datakafé	8 816
Kurs	3 003
Foredrag	1 780
Veilederkurs/Intern opplæring	1 609
Datastue	1 313
Totalt antall deltagere	43 315

En utfordring mange foreninger står overfor er mangelen på menneskelige ressurser. Dette inkluderer veiledere, styremedlemmer og instruktører som kan drive opplæring. I tillegg er det krevende å holde seg oppdatert på digitale verktøy og tjenester. Det er svært positivt at foreninger har gjennomført veilederkurs eller intern opplæring for 1 600 seniorer.

Det er ulike grunner til at en lokalforening ikke har rapportert inn aktivitet. Blant foreningene som ikke har besvart henvendelsen er det mange foreninger med mye aktivitet. Målet må være å få opp svarprosenten til neste år.

Sekretariatet på besøk hos foreninger

Administrasjonen får jevnlig henvendelser og invitasjoner om å besøke foreninger. Så langt vi har ressurser og midler tilgjengelig, prioriterer vi å tilby veilederseminar og opplæring til foreningene. På veilederseminar underviser vi i etikk, voksenpedagogikk og digitale ferdigheter. I 2023 har administrasjonen gjennomført 14 veilederseminarer og holdt 18 foredrag i foreningene.

Tema for foredrag har blant annet vært skylagring, digital sikkerhet, sosiale medier, kunstig intelligens, digital arv og digitale helsetjenester.

Elektronisk nyhetsbrev lokalforeninger

Seniornett sender ca. en gang i måneden ut et nyhetsbrev til lokalforeningene. Mottakere er de som er registrert som leder, styremedlem eller veileder i en forening som mottar nyhetsbrevet. I 2023 sendte vi ut 15 nyhetsbrev til lokalforeningene. Åpningsraten på nyhetsbrevet er i gjennomsnitt er 76 prosent, med en klikkrate på 25 prosent.

Prosjekter

Administrasjonen i Seniornett søker aktivt etter prosjektmidler, for å finansiere aktivitet. I 2023 har vi mottatt midler fra Helsedirektoratet, Stiftelsen Dam, Gjensidigestiftelsen, Forskningsrådet og Nordisk råd.

Datastuer

Datastuer er et samarbeidsprosjekt mellom Seniornett og Pensjonistforbundet. Målgruppen for prosjektet er seniorer over 65 år som ønsker å bedre sin digitale kompetanse. Dette er også i tråd med regjeringens «Leve hele livet» strategi. Målet er å motvirke ensomhet ved å engasjere eldre selv som dataveiledere og lære eldre å bruke digitale verktøy for å kunne kommunisere med familie og venner.

Styringsgruppen for datastuene har i 2023 bestått av styreleder for Seniornett Karin Moe Røisland (til og med april), da overtok ny styreleder i Seniornett, Sturla Bjerkaker som leder av styringsgruppen. Forbundsleder Jan Davidsen og generalsekretær Arne Halaas fra Pensjonistforbundet og generalsekretær Kristin Ruud i Seniornett sitter i styringsgruppen. I tillegg møter prosjektleder Unn Johansen, Pensjonistforbundet, og prosjektleder for datastueprosjektet Helge Selstø fra Seniornett.

Styringsgruppen har hatt seks møter i 2023.

Nøkkeltall datastueprosjektet

- 126 kurs avholdt i 2023 – hvert kurs varer i 12 timer.
- 972 deltagere.
- 8 nye datastuer etablert i 2023, det er totalt 57 datastuer som er etablert i hele prosjektet.
- 9 veilederseminarer med 86 deltagere. Totalt 312 veiledere i prosjektet.

Det er i gjennomsnitt 4-5 veiledere pr kurs, som varer i 12 timer. Det betyr at det det i prosjektet er lagt ned mellom 12 -15 000 timer frivillig arbeid, inkludert forberedelser til kurs, i 2023 i datastueprosjektet.

Ansatte

Helge Selstø var heltidsansatt som prosjektleder. Morten Bolstad jobbet deltid som prosjektmedarbeider og gjennomførte også veilederseminarer. Joop Cuppen var engasjert på timebasis fra juni til september for å opprette nye datastuer og gjennomføre veilederseminar.

Gro Kvæstad og Bjørn Rønning Hansen gjennomførte veilederseminar for Datastue Oslo og var også med som veiledere når kursene startet opp der. De åtte nye datastuene i 2023 var: Oslo, Horten og Borre, Askim, Halden og Aremark, Bodø, Kristiansand, Sparbu og Steinkjer.

Datastuene med flest deltagere på kurs

Datastue	Deltakere	Kurs
Innhærred	143	17
Trondheim	108	16
Hamar	69	9
Askim	67	9
Arendal	59	5
Oslo	50	6

På Seniornetts nettsider ligger det informasjon om datastuene og i tillegg dokumenter til nedlasting.

Datastuene arrangeres der Seniornett og Pensjonistforbundet har ordinær aktivitet. Deltagerne blir oppfordret til også å delta på annen aktivitet. Dette er arenaer der det arrangeres møter både av ren sosial karakter og foredrag med aktuelle tema, ofte datarelaterte.

Mange steder kan eldre også få veiledning en-til-en. Dette er med på å supplere kunnskapen som deltagerne på kurs i en datastue har fått.

Datastuekurs har for mange vært en god måte å treffe andre på og samtidig lære å bruke digitale enheter både til kommunikasjon med det offentlige og med venner og familie. Digitalt utenforskap er et stort problem i dagens samfunn og datastuene har vært en viktig faktor for deltagerne til å bli mer digitale. Det ser vi ganske tydelig gjennom evalueringen vi gjennomførte i desember 2023.

Evalueringsseminar i Oslo

13. desember ble det gjennomført evalueringsseminar i Oslo. Inntil fire veiledere fra hver datastue ble invitert til seminaret. Det var 55 påmeldte til seminaret og 47 som møtte. Hensikten med seminaret var å få veilederne erfaring med prosjektet.

Hovedbudskapet fra evalueringsseminaret var:

- Det er stort behov for flere kurs.
- Veilederne er motiverte og ønsker å holde datastuekurs.
- Ønske om de å bruke materiell fra prosjektet til nye kurs i 2024.
- Det er utfordrende med ulike kunnskapsnivåer på deltagerne.
- Flere synes 12 timer er for mye på et kurs.

Evaluering gjennomført av Norstat

Norstat gjennomførte spørreundersøkelse blant kursdeltakerne i uke 50-52. Svar-responsen var 11 prosent, noe som blir betegnet som god, gitt deltakernes alder og at det var en etterundersøkelse.

Noen hovedfunn:

- 75 prosent av deltagerne ønsker å gå på flere kurs.
- Mer enn 50 prosent av deltakerne er i aldersgruppen 70-79 år.
- Halvparten hadde svake digitale kunnskaper før kurset.
- 98 prosent hadde bedre eller litt bedre digitale kunnskaper etter endt kurs. (selvrapportering).

Videre finansiering

Seniornett har sammen med Pensjonistforbundet søkt om nytt datastueprosjekt, datastue 2.0. Primært for å fortsette å tilby kurs i eksisterende datastuer og etablere ti nye datastuer.

Stiftelsen Dam

Seniornett har kun hatt to prosjekter i regi av Stiftelsen Dam i 2023, prosjektet Digital helse – hvordan bli en god veileder, samt et prosjekt om å bruke Factsplat som startside. Factsplat er en startside som brukeren kan tilpasse sitt digitale liv. Her kan du organisere for eksempel bank, helse og nyheter slik at du lett finner det igjen og er trygg på at du går inn på riktig nettside. Denne startsidene lagres på nett, derfor blir den ikke borte. Bytter du mellom PC eller mobil er den umiddelbart tilgjengelig på den nye enheten også. Mange i Seniornett har allerede blitt bitt av basillen og er nå i full gang med å bli kjent med og lage startside(r) med Factsplat.

Digital helse

I forbindelse med landsmøtet gjennomførte vi prosjektet Digital helse – hvordan bli en god veileder. Prosjektet besto av et seminar som var lagt i forkant av landsmøtet 4. mai 2023, foredrag fra blant annet statssekretær Ellen Rønning-Arnesen og fagdirektør Kristoffer Hochnowski i Vestre Viken helseforetak, avdelingssjef Anne Lise Kristensen, Vestre Viken helseforetak, samt rådgiver Joop Cuppen, Seniornett.

Seminaret om digitale helsetjenester var støttet av Stiftelsen Dam med 250 000 kroner.

Etter prosjektet ble det utarbeidet et hefte for medlemmer om hvordan bruke digitale helsetjenester beregnet på medlemmer.

Factsplat – startside

Et gründerfirma med tilhold i Trondheim, Metaito, har utviklet en startside som kan gjøre det mer oversiktlig for seniorer å bruke digitale tjenester. Sammen med Seniornett søkte de 400 000 kroner fra Stiftelsen Dam for å utvikle tjenesten rettet mot eldre, og drive opplæring av veiledere i bruk av Factsplat. Prosjektet fikk omsøkt beløp.

Prosjektet avsluttes sommeren 2024.

Gjensidigestiftelsen - «Regionale veiledersamlinger»

Seniornett søkte om å gjennomføre prosjektet «Regionale veiledersamlinger» og fikk innvilget 528 000 kroner av Gjensidigestiftelsen. Formålet med prosjektet var å samle frivillige i samme region for å revitalisere foreningen og inspirere til økt aktivitet lokalt. I prosjektet gjennomførte vi 14 samlinger, hvor 10 av disse var lunsj-til-lunsj møter og 4 var dagseminarer.

Samlingene var i Tromsø, Bodø, Kirkenes, Alta, Trondheim, Ålesund, Bergen, Stavanger, Larvik, Kristiansand, Hønefoss, Oslo, Sarpsborg og Hamar.

Vi hadde kontakt med 189 foreninger, hvor halvparten meldte seg på og deltok. Til sammen var 96 foreninger representert med 153 frivillige. I tillegg til 6 eksterne deltagere med bidrag og 2 ansatte fra Seniornett. Det var svært verdifullt for Seniornett å få anledningen til å presentere hvilke ressurser som er tilgjengelige i organisasjonen.

Forventning om økt motivasjon og revitalisering ble realisert. Av de 96 foreningene som deltok, hadde 22 ingen aktivitet før prosjektet. Disse var enten i oppløsning eller på vei til nedlegging. Gjennom prosjektet har vi klart å blåse nytt liv i disse og forhindre nedlegging. Samtlige 22 foreninger har gjenopptatt eller det er planlagt fremtidig aktivitet.

I tillegg har 12 helt nyetablerte foreninger (etablert i 2022 eller 2023) deltatt på samling. For nye frivillige har det vært givende å høre hva og hvordan etablerte foreninger og frivillige organiserer seg. Gjennom erfaringsutveksling har ulike temaer vært diskutert og tatt opp: Økonomi, rekruttering, organisering, veiledning, ressursmateriale, aktiviteter, opplæring, voksenopplæring, kursing, etikk, opplæring av frivillige, nettverksbygging, samarbeid og intern opplæring.

Av tilbakemeldinger fra deltagerne var det mest interessant å møte og treffe de andre fra foreningene og høre hva de gjør. En orientering fra Seniornett og kunnskap om organisasjonen og ressurser var også positivt å lære mer om.

Etter en samling fikk deltagerne et referat fra møtet og kontaktinformasjonen til hverandre. Noen foreninger tok initiativ til samarbeid for videre aktivitet.

Forskningsrådet

Seniornett har deltatt i to prosjekter finansiert med midler fra Forskningsrådet i 2023.

H2H Care

H2HCare (Hospital to Home Care). Målet er et hjelpemiddel for å redusere sannsynligheten for at pasienter som har vært innlagt på sykehus for hjertesvikt skal bli innlagt på nytt. (Ca 20 prosent kommer tilbake innen 30 dager). Sykehusets oppfølgingsplan (medisininntak, fysisk aktivitet, blodtrykk, puls og lignende) blir fulgt opp via avansert teknologi.

Seniornetts rolle var som brukerorganisasjon. Medlemmer fra Seniornett, som hadde vært innlagt en eller flere ganger på sykehus for hjertefeil ble rekruttert. Disse kom fra Oslo-området, samt Østfold og Vestfold, til sammen ti personer pluss deres pårørende. De deltok i informasjonsmøter på kontoret i Oslo og i to tre måneders testperioder hvor utstyr ble

installert hjemme hos dem. Prosjektleder har vært Helge Klintzing med assistanse fra Tore Langemyr Larsen.

To Switch

Prosjektet To Switch handler om opplæring av eldre arbeidstakere for å gjøre dem i stand til å stå lengre i jobber som krever kunnskap om bruk av ny teknologi. Metodikk og diverse opplærings-verktøy i ny teknologi for seniorer.

Prosjektleder var Helge Klitzing med assistanse fra Tore Langemyr Larsen, Bjørn Rønning Hansen og Gro Kvæstad.

Nordisk prosjekt

Seniornett deltar i et prosjekt finansiert av Nordisk Ministerråd sammen med partnere fra Finland, Litauen og Sverige med mål om å vise beste praksis for opplæring av eldre i digitale ferdigheter. Deltakere har vært tilknyttet ulike utdanningsinstitusjoner som har opplæringstilbud for eldre i digitale verktøy og tjenester, organisasjoner for voksenopplæring samt Seniornett, som er en medlemsorganisasjon for seniorer som vil lære seg digitale verktøy og tjenester.

Prosjektet var to-årig, med prosjektmøter i de ulike landene. I juni var det møte i Vilnius i Litauen. Styreleder Sturla Bjerkaker og generalsekretær Kristin Ruud deltok.

I oktober besøkte prosjektet Seniornett Tromsø og Seniornett Leknes. Prosjektmøtet foregikk på hurtigruten mellom Tromsø og Svolvær. På møtet i Norge deltok styreleder Sturla Bjerkaker, generalsekretær Kristin Ruud og seniorrydgiver Pia Boholm.

Prosjektet ble avsluttet med en omfattende samling av beste-erfaringer fra de fire landene som er publisert på peda.net (<https://peda.net/jk/nordplus/en/project-2021-2023/good-practices>).

Voksenopplæring

Seniornett er medlem av Studieforbundet Livslang Læring. Noe som betyr at Seniornett og alle lokale foreninger er berettiget til statsstøtte i forbindelse med opplæring av seniorer, i henhold til voksenopplæringsloven.

Midlene som Seniornett fikk utbetalt fra Studieforbundet i 2023 er basert på tall innrapportert i 2022. 848 deltagere (507 deltakere i 2021) var rapportert inn for året 2022. Totalt antall timer vi søkte om tilskudd for i 2022 var 888 timer (486 timer i 2021). En betraktelig oppgang fra forrige år, men det skyldes i stor grad at pandemien er over.

Seniornett fikk utbetalt kroner 182 585 kroner fordelt på Seniornett sentralt og 15 lokale foreninger. I 2021 var tallene 166 195 kroner fordelt på 11 lokalforeninger.

III: Påvirke omverdenen

I handlingsplanen for 2021-2025, vedtatt av landsmøte, er påvirkning av omverdenen den tredje av hovedstolpene, sammen med å øke antall medlemmer og styrke organisasjonen. Det er Seniornetts rolle som samfunnsorganisasjon, men også som talsorganisasjon for seniorer som er svake digitale brukere som omfattes av begrepet «påvirke omverdenen».

Her bruker vi vår kunnskap om gruppen i møte med offentlige myndigheter, media og andre samfunnsorganisasjoner.

Påvirkningsarbeid i forbindelse med statsbudsjettet

Kommunal- og distriktsdepartementet skriver i forslag til statsbudsjett at: «Seniornett er den einaste organisasjonen som arbeider med dette som mål der opplæring og kompetansetiltak blir gjennomført av frivillige som er i same aldersgruppe.»

Tross dette er det foreslått et kutt på 110 000 kroner i grunnfinansieringen til Seniornett, til 3,37 millioner kroner i forslag til statsbudsjett for 2024. Også i 2023 fikk Seniornett kutt i tilskuddet med 70 000 kroner, mens det de fem foregående årene ble vi ikke kompensert for lønns- og prisstigningen. Det tilsvarer en underdekning på 450 000 kroner (2018-2022, Norges Banks priskalkulator).

For å påvirke bevilgningen til Statsbudsjettet ble det laget en lobbyplan. Vi lagde en mal til leserbrev som våre foreninger sendte sine lokalaviser. Leserinnlegget sto blant annet på trykk i Krangerø Blad, Gudbrandsdølen Dagingen, iTromsø, Firda Tidend og Tønsberg Blad.

Vi gjennomførte møter med Nils Kristen Sandtrøen, Ap, og Mona Fagerås, SV, i Transport- og kommunikasjonskomiteen, som er komiteen som behandler kapitlene i statsbudsjettet der Seniornetts bevilgning ligger. Vi drev også omfattende påvirkning på e-post, telefonmøter og møter med representanter fra andre partier og dets rådgivere i Stortinget.

I tillegg tok flere styremedlemmer kontakt med stortingsrepresentanter fra sitt fylke.

Lobbyplanen strekker seg inn i 2024. Arbeidet med statsbudsjettet for 2025 allerede startet. Målet er økt statsstøtte for Seniornett, noe som er helt nødvendig om Seniornett skal kunne opprettholde sitt tilbud til medlemmer og lokale foreninger.

Besøk av politiker

I forbindelse med landsmøtet i mai var statssekretær Ellen Rønning Arnesen i Helse- og omsorgsdepartementet invitert til å snakke om digitale helsetjenester. Hun uttrykte også ønske om å besøke en forening av Seniornett.

Seniornett Bærum sendte derfor invitasjon til statssekretæren, som takket ja til henvendelsen. 20. september besøkte statssekretær Ellen Rønning Arnesen Seniornett Bærum og fikk møte både veiledere og medlemmer og snakket med dem om utfordringen med å lære seg digitale verktøy og tjenester.

Synlighetsutvalg

I sak 43/23 opprettet styret i Seniornett et synlighetsutvalg som rapporterer til styret. Styremedlem Erling Wang leder utvalget. Han fikk med seg Lisbeth Johansen, Seniornett Tønsberg, Odd Magne Eide fra styret og Seniornett Gloppen, Gunnar Flikke fra Seniornett Trondheim, Siri Mollatt fra styret og Seniornett Bærum, Kristi Odeen fra Seniornett Helgetun og Dag Westhrin fra Seniornett Kragerø.

Utvalgets viktigste mandat er å være ideforum for synlighetstiltak, vurdere nye og alternative veier til synlighet og påvirkning og vurdere om Digital festival som en av flere mulige tiltak for synliggjøring. Utvalget skal sammenfatte sitt arbeid i en rapport til styret.

Handlingsplan for økt inkludering i et digitalt samfunn

I juni 2023 la Kommunal- og distriktsdepartementet fram en handlingsplan for digital inkludering. Seniornett deltok aktivt i arbeidet med handlingsplanen i 2022. Blant tiltakene Seniornett spilte inn var å opprette en nasjonal hjelpetelefon, etter mønster fra Seniornetts datahjelp-telefon.

Ett av tiltakene som ligger i den nye handlingsplanen er å opprette en nasjonal hjelpetelefon for eldre. Men der Seniornetts hjelpetelefon løser alle digitale spørsmål som det er mulig å løse pr-telefon, så retter tiltaket i handlingsplanen seg til eldre over 65 år som trenger bistand til enkle tips og rettleiding i bruk av offentlige digitale tjenester. Tiltaket er ikke startet opp.

I handlingsplanen er det også foreslått å styrke innsatsen til opplæring av eldre som gjennomføres av organisasjoner, uten at det fulgte midler i statsbudsjettet for 2024 til dette.

Samarbeidsforum

I desember 2023 ble det første Samarbeidsforum for digital inkludering gjennomført. Dette er også et tiltak i handlingsplanen for økt digital inkludering. Forumet har representanter fra offentlige, frivillige organisasjoner og næringslivet, og har som oppgave å koordinere en felles innsats mot hovedutfordringene i handlingsplanen.

Generalsekretær Kristin Ruud representerer Seniornett i forumet.

Leserbrev

I 2023 har Seniornett hatt på trykk to leserbrev:

- «Vi eldre er mer digitale enn vi tror – men trenger kurs og veiledning». Leserinnlegg distribuert til Seniornetts lokale foreninger, og en rekke aviser har publisert innlegget.
- «Det er ingen skam å snu, Telenor». Publisert i Dagsavisen 27. mai. Om Telenors innføring av betaling for e-posttjenesten online.no

Høringer

Generalsekretær Kristin Ruud deltok i høring om statsbudsjettet i Stortinget 19. oktober i Transport- og kommunikasjonskomiteen for økt statlig bevilgning til Seniornett.

Skriftlig høring om ny digitaliseringsstrategi til Kommunal- og distriktsdepartementet, der budskapet er at strategien må ivareta også svake digitale brukere. Og at det er viktig at statlige myndigheter setter rammer for utviklingen og ikke overlater det hele til markedet.

Skriftlig høring om helseapper til Direktoratet for E-helse. Budskapet er at eldre og svake digitale brukere trenger at myndighetene kvalitetssikrer helseapper som kan brukes og presentere dem på helsenor.no.

Arendalsuka

Arendalsuka var 14. til 18. august. Denne gangen var Seniornett kun representert med stand under Arendalsuka. Seniornett Arendal bemannet standen hele uken og viste fram Seniornett på en fin måte.

Møter og kontakter

Utadrettet virksomhet er viktig for at Seniornett gjennom det kan påvirke omverdenen og få flere medlemmer.

Seniornett deltar i Nasjonalt nettverket for kritisk medieforståelse som drives av Medietilsynet. I nettverket sitter representanter fra blant annet Kulturdepartementet, Kommunaldepartementet, Universitetet i Oslo og Norsk bibliotekforening, Forsvarets forskningsinstitutt, Oslo Met, foruten Medietilsynet.

Det er årlige møter med Tilsynet for Universell utforming, UU-tilsynet. I dialogmøtet i oktober deltok også Pensjonistforbundet og Senter for et aldersvennlig Norge.

Vi har hatt møter for å diskutere aktuelle problemstillinger med Telenor, ved Bjørn Ingeborgrud og Gry Nergård fra Finans Norge.

Vi har holdt foredrag for Senior Forum Tekna, Pensjonistforbundet Rogaland, Landsstyret i Pensjonistforbundet, Pensjonistforbundet Søgne og Finnmarkspensjonistene.

I tillegg er vi med i et forskningsprosjekt rundt familier og digitalisering, der tre generasjoner er representert. Prosjektet heter PlatFam, og det er Universitetet i Oslo som står bak prosjektet.

Seniornett i et helseperspektiv

Seniornett har i 2023 hatt fokus på hvordan bli en bedre rådgiver innenfor digitale helsetjenester. Gjennom Stiftelsen Dam fikk vi midler til et seminar og laget et hefte om hvordan bli en bedre veileder innenfor digitale helsetjenester.